

[INTERNATIONALT](#)

Coronavirussen gør de troende mere religiøse – og fanatikerne dødsensfarlige

I mangel på håndsprit og politisk lederskab har frygten for coronavirus gjort verdens troende endnu mere religiøse. Men hvad der føles balsam for sjælen, kan være gift for kroppen. Tusinder er allerede blevet smittet i fromhedens navn.

Coronavirussen spreder sig over hele kloden. Få overblikket her. Video: Reuters

Lørdag d. 11. april 2020, kl. 19.05

[Del denne artikel](#) ▾

CAROLINA KAMIL
Korrespondent i Mellemøsten

I coronatider er det ikke kun farligt at være meget syg og meget gammel.

Den seneste måned har vist, at det også kan være dødsensfarligt at være meget religiøs.

Epidemier har ligesom naturkatastrofer altid udgjort en hovedpine for religiøse ledere, der skal forklare, hvorfor gode, troende mennesker nu bliver udsat for så megen ulykke. Og eftersom de færreste kender svaret, resulterer det af og til i direkte skadelige råd.

Nogle ekstremistiske prædikanter har skubbet troende i armene på kure, der intet hold har i videnskaben, andre har ledt dem til de tætpakkede religiøse ceremonier, der siden har vist sig at være de værste ynglesteder for smitte.

I Israel har covid-19 spredt sig fire til [otte gange hurtigere i ultraortodokse miljøer, end den har i resten af samfundet.](#)

Israelske sikkerhedsvagter arresterer 30. marts en ultraortodoks jødisk mand, som ikke vil overholde de regler, der er iværksat for at bekæmpe covid-19.

Foto: Ahmad Gharabli/AFP/Ritzau Scanpix.

Selvom de kun udgør omkring 12 procent af befolkningen, udgør de ultraortodokse ifølge israelske medier næsten halvdelen af alle coronapatienter, som er indlagt på landets fire største hospitaler.

Ifølge eksperter skyldes det en blanding af store familier, der lever i tætte fællesskaber med udbredt mistillid til staten, en aversion mod mainstream-medier og religiøse ledere, der er ignorante i forhold til sundhedsrisici.

Det sidste har vist sig at være et dilemma for prædikanter på tværs af verdens religioner, bemærker Yossi Beilin [fra al-Monitor](#):

Det vigtigste sundhedsfaglige råd mod coronavirus lyder »Vask hænder og hold afstand«, mens det vigtigste religiøse råd i traditionelle krisetider lyder: »Bed i fællesskab.«

Mens religiøse ledere tilbyder forskellige forklaringer på epidemien, er konklusionen i sin fatalistiske form ofte variationer over temaet: »Der er intet, mennesket kan gøre, andet end at bede til Gud.«

Som den libanesiske maronitpræst, Majdi Allawi, proklamerede, da han blev spurgt, om han havde husket at tage beskyttelsesmaske og håndsprit med [på sin helikoptertur ud for at velsigne det kriseramte land](#):

»Jesus er min beskyttelse. Han er mit rensmiddel.«

I kriser beder vi

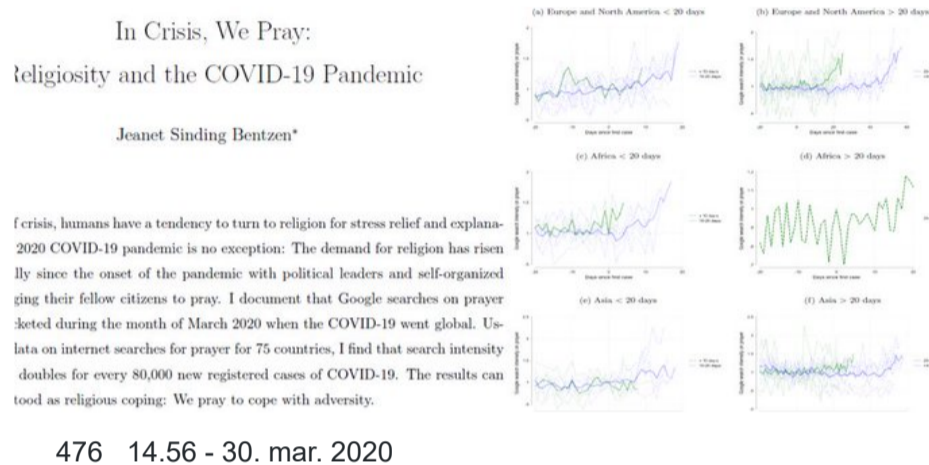
At troende bliver endog mere religiøse i krisetider er allerede forskningsmæssigt bevist.

Ikke nok med at jordskælv, tsunamier og vulkanudbrud udløser en akut stigning i tilhørsforholdet til Gud. Mennesker, der bor i områder, hvor der er større risiko, er også i årene efter efter katastrofen mere religiøse, forklarer Jeanet Sinding Bentzen, der er lektor i økonomi på Københavns Universitet.

Jeanet Sinding Bentzen
@JeanetBentzen

The pandemic has increased religiosity tremendously: Google searches on prayer has skyrocketed for most countries, most forcefully in weeks with more new COVID-19 cases. New paper. Comments welcome! tinyurl.com/v5kdv3n

231 personer taler om dette

»Den samme tendens kan vi nu se ekstremt tydeligt med coronakrisen,« siger hun.

Jeanet Sinding Bentzens seneste studie baserer sig på såkaldte Google Data, der viser hvad befolkningen i hele verden søger efter på internettet. Helt konkret har hun undersøgt, hvor stor en andel af søgningerne (der er kontrolleret for den generelle stigning i søgninger, som er sket i perioden), der involverer ordet »prayer«.

»Og her kan vi se en massiv stigning i de fleste af verdens lande, særligt på dage med mange dødsfald,« siger Jeanet Sinding Bentzen.

Muslimere deltager i fredagsbønnen 27. marts i Pakistan, selvom landet er lukket ned, og politikerne opfordrer befolkningen til ikke at forsamlе sig.

Foto: Akhtar Soomro/Reuters/Ritzau Scanpix.

Modsat hvad man kunne forvente, er der ikke flest søgninger på for eksempel fredage og søndage, hvor muslimer og kristne verden over plejer at gå i moskeer og kirker.

»Det er altså ikke udtryk for, at aktiviteten er rykket fra kirkerne til online, men at der er en generel stigning i religiøsitet.«

Krop og sjæl

I en tid hvor videnskabsmænd og politikere ikke tilbyder mange fortrøstningsfulde svar, er religion blevet det vigtigste holdepunkt for mange.

I mangel på både håndsprit og politisk lederskab har frygten for coronavirus gjort mange af verdens troende endnu mere religiøse. Men [som The New York Times bemærker](#): Hvad der er sundt for sjælen er ikke nødvendigvis sundt for kroppen, og i flere lande har ekstreme religiøse stemmer direkte modarbejdet sundhedsvidenskaben.

I Georgien har landets ortodokse kirke [nægtet at ændre på den religiøse praksis at dele og genbruge den samme ske til at drikke vin under nadveren](#).

Shiamuslimer forsamlers sig 16. marts foran den lukkede dør til Fatima-helligdommen i Qom. Bygningen er lukket for at undgå spredning af coronavirus, men det er ikke alle tilfredse med.

Foto: Mehdi Marizad/AFP/Ritzau Scanpix.

I Myanmar [påstod en kendt buddhistisk munk, at kombinationen af én lime og tre palmefrø ville skabe immunitet](#). En video fra Indien viser hindi-aktivister, som i en jagt på immunitetskuren opfordrer folk [til at drikke ko-urin](#).

I Iran, epicentret for smitten i Mellemøsten, er ekstremistiske shiamuslimer blevet filmet, mens [de slikkede på religiøse helligdomme for at skærme sig mod virussen](#).

Da regeringen endelig besluttede at gå imod landets mullaher og lukke adgangen til helligdommene, blev de bestormet af vrede *hardlinere*, som forbandede landets lederskab.

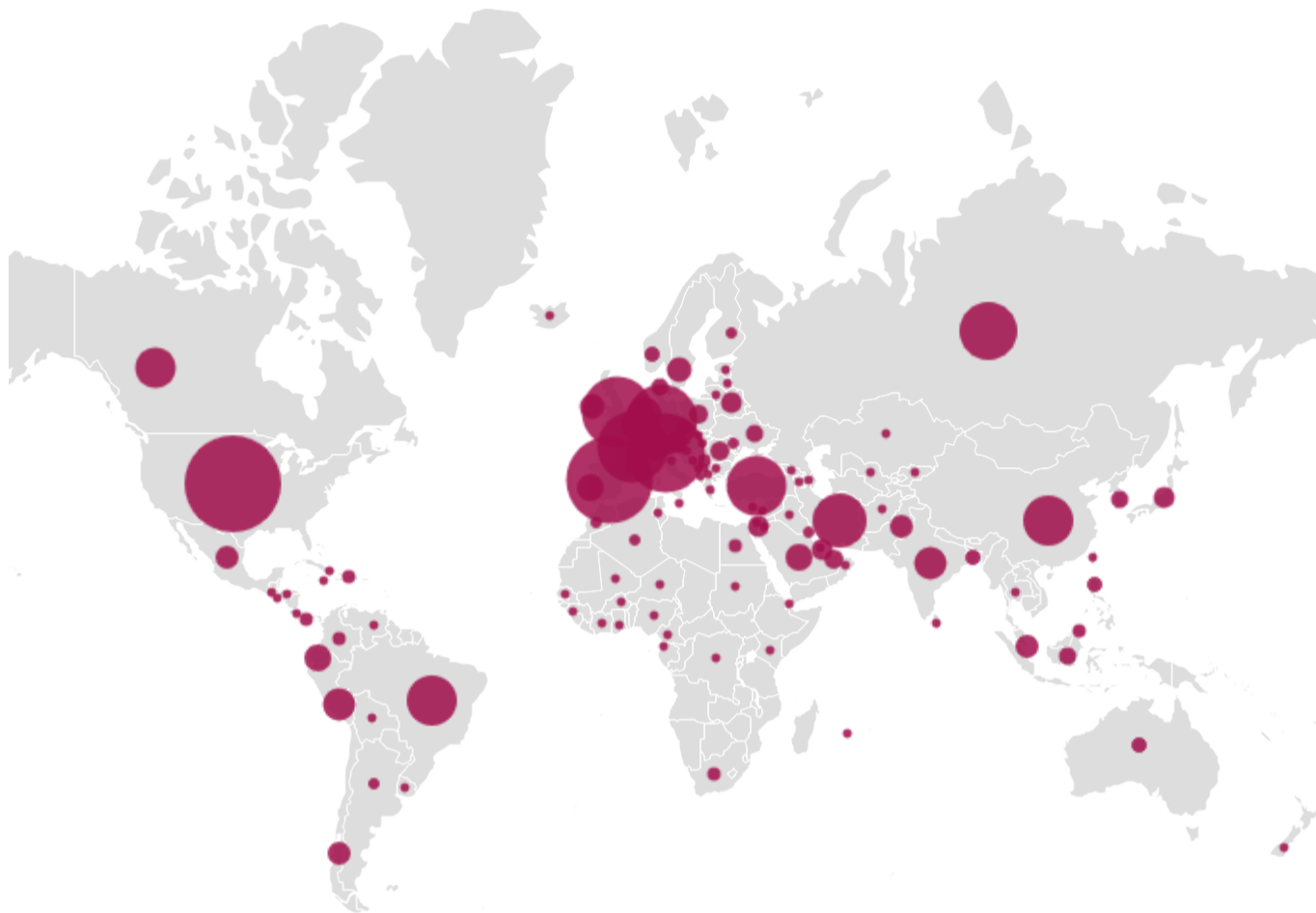
CORONAVIRUS

Antal smittede i alt, 30. april 2020, kl. 17.30: **3.222.107**

Døde i alt: **228.757**

Helbredte i alt: **992.592**

Her viser vi kun lande med flere end 300 smittede -
for komplet information se **Johns Hopkins oversigt**

Note: 14.677 smittede i Japan, heraf 712 på krydstogtskibet »Diamond Princess«.

Kilde: **Johns Hopkins University**

Israelsk politi i kampuniformer [har gennem flere dage haft sammenstød med ultraortodokse jøder](#), som ikke vil følge myndighedernes forbud mod at forsamles.

Men også i den vestlige verden har religiøse (vrang)forestillinger fået troende til at gamble med eget helbred. I Texas påstod [TV-prædikanten Kenneth Copeland, at han kunne kurere troende gennem skærmen](#).

Lukkede helligdomme

Det er dog især de religiøse forsamlinger, som har udgjort en fare for folkesundheden.

I dag er de tre helligste steder i Islam, Mekka, Medina og Jerusalem, alle lukket. Det samme er kirker og templer verden over, som i stedet holder gudstjeneste over nettet. Muslimer bliver opfordret til at bede hjemmefra.

Det er ikke uden grund: Mange af de første og største smitteklynger er netop forbundet til religiøse menigheder.

En arbejder desinficerer bænkerne foran den blå moske i Istanbul, som blev lukket 20. marts for at bekæmpe coronavirus.
Foto: Erdem Sahin/EPA/Ritzau Scanpix.

Flertallet af Sydkoreas smittetilfælde kan spores tilbage [til en en stor, kult, der hører til i en sydkoreansk kirke i den sydøstlige by Daeugu.](#)

I Frankrig opstod en af landets første smitteklynger i og omkring [frikirken »Den Åbne Dør« i provinsbyen Mulhouse i Alsace](#), hvor 2.000 kristne i februar deltog i et flere dage langt bønne- og fastemøde. Mange hundrede fra menigheden er siden blevet testet positive for coronavirus, mindst 19 er døde, og smitten har med deltagerne bredt sig ud i landet og helt til Afrika.

I USA har [14 stater undtaget kirkegang fra de generelle retningslinjer](#) om at blive hjemme. CNN fangede efter en gudstjeneste en af kirkegængerne, som hverken var nervøs for at blive smittet eller smitte andre:

 Amarnath Amarasingam
@AmarAmarasingam

To laugh or cry or rage. That is the question.

45,8 t 06.39 - 5. apr. 2020

20,9 t personer taler om dette

»Jeg bliver ikke syg, for jeg er dækket af Jesu blod,« svarede hun.

Også i Danmark diskuterede regeringen, om nogle folkekirker fysisk kunne holde åbent i påsken, så den religiøse højtid kunne blive markeret. Men herhjemme er det biskopperne og præsterne, der har trukket i den sundhedsfaglige nødbremse:

»Det er urimeligt, hvis vi i Folkekirken vil bryde med den folkelige solidaritet,« sagde Arne Mårup, der er sognepræst ved Hjerting Kirke [i sidste uge til Berlingske](#).

Efter præsternes protester besluttede regeringen alligevel at droppe kirkeåbningen.

LÆS MERE

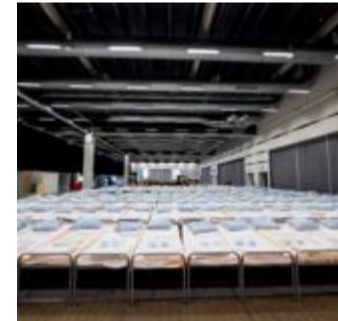
[INTERNATIONALT](#) | [ABONNEMENT](#)

Den »hyggelige katastrofe« har sendt eliten i sommerhus – og regningen til arbejderne

[INTERNATIONALT](#) | [ABONNEMENT](#)

Ville de være døde alligevel? Denne statistik skal du snart holde øje med

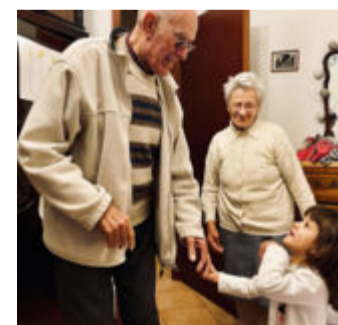
[INTERNATIONALT](#) | [ABONNEMENT](#)

De kalder virussen #BoomerRemover: »Det er svært at tage alvorligt, når den ældre generation beder os udvise solidaritet«

[INTERNATIONALT](#) | [ABONNEMENT](#)

Virker flokimmunitet? Det er mest et spørgsmål om moral, ikke videnskab

STØT NU

DAGENS OVERBLIK

Rasende over ødelagt ramadanmiddag: »Jeg er rystet over, hvor langt de vil gå«

BUSINESS-OVERBLIK

Bankchefer føler sig urimeligt
presset af personlige opkald
fra Nationalbankens direktør

BUSINESS | ABONNEMENT

I dag har arbejderne ikke meget at fejre. Virkeligheden
er nemlig meget værre, end tallene viser

ANALYSE | ABONNEMENT

Præsidentvalget står nu mellem to mænd anklaget for sexovergreb – men det ser kun ud til at blive et problem for én af dem

BUSINESS

Presset Joe & The Juice får tilført stort millionbeløb: »Vores forventninger var høje, men det stoppede brat«

NYHEDER | ABONNEMENT

Står anklaget for at hjælpe efterretningstjeneste med attentatplaner på dansk jord. Professor kalder sagen uden sidestykke i nyere tid

DIREKTE LIVEBLOG

Trump truer Kina: Bevis knytter virusudbrud til laboratorium

Regeringens ønskeseddel til genåbningen: Der skal åbnes for udeservering og storcentre – og de ældste børn skal tilbage i skole

Amerikansk aktiemarked i rødt efter millioner af nye ledige og det største fald i privatforbruget nogensinde

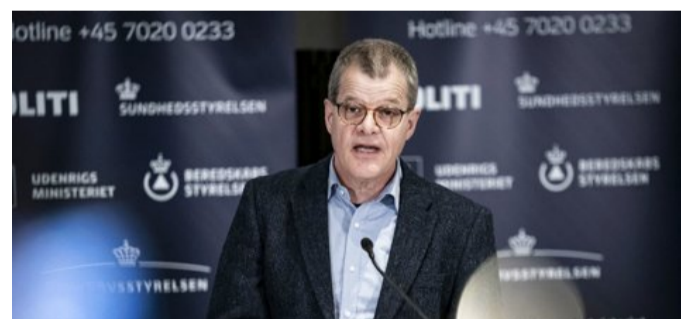
NYHEDER | ABONNEMENT

R-profil undrer sig over ministers forbud til lærere: »Vi begynder at forsøge at finde fejl hos hinanden, og det bryder jeg mig ikke om«

NYHEDER

Amerikansk melding om mulig coronakur frustrerer dansk forsker: »Det er en risiko, jeg er ked af at løbe«

NYHEDER | ABONNEMENT

Smittetrykket stiger i Danmark: »En total normalisering har i hvert fald lange udsigter«

| ABONNEMENT

Manden, der ved alt om pandemier: »Lænestolsekspertene driver mig til vanvid«

NEKROLOG | ABONNEMENT

Yahya Hassan er død. Danmarks brændende digterkomet er slukket for altid

| ABONNEMENT

Søren Frank: Det lignede noget fra det gamle Østtyskland, men for pokker hvor det smagte!

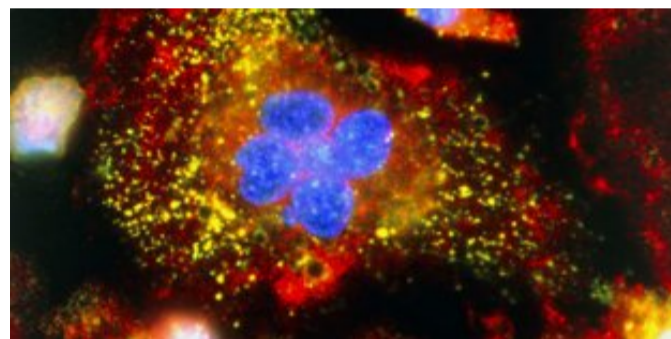
NYHEDER | ABONNEMENT

Regeringens ønskeseddel til genåbningen: Der skal åbnes for udeservering og storcentre – og de ældste børn skal tilbage i skole

NYHEDER

Ny forskning: Man kan smitte meget tidligere end hidtil antaget

WEEKENDAVISEN

Oftentimes er det ikke virussen, der tager livet af coronapatienter, men deres immunforsvar

NYHEDER | ABONNEMENT

300 forskere advarede staten mod at hamstre intime data: Nu gør Danmark det, som Tyskland ikke turde

| Støttepartier efterlyser svar: Hvis Tyskland kan, hvorfor kan vi så ikke?

MEST LÆSTE

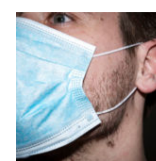
1. [NYHEDER](#) | [ABONNEMENT](#)

Norsk milliardær fængslet for drab på sin kone – nu går jagten efter medskyldige

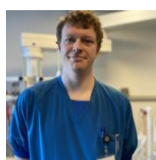
2. [DIREKTE](#) [NYHEDER](#)

Liveblog: Coronavirus spreder sig over hele kloden. Få overblikket her

3. [NYHEDER](#)

Lægen Kasper beretter om patienter, som vågner efter coronasøvnen

4. [BUSINESS](#)

Elektronikkæde nægter at lukke butikker efter ministers IKEA-kritik: »Ministerens udtalelser er fuldstændig galimatias«

5. [NYHEDER](#)

Politiet nægtede Tine og hendes familie at rejse hjem til Danmark: Nu skærer regeringen igennem

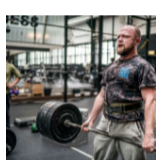
6. [BUSINESS](#)

Muligt coronamiddel viser positive testresultater

7. [BUSINESS](#)

Business-update: Presset Fitness World skruer bissen på og efterlader leverandører i chok – træk kan være i strid med loven

8. [NYHEDER](#)

Hagen-familiens ægtepagt offentliggjort: »Jeg har sjældent set noget lignende«

[Til forsiden](#)

Grundlagt 1749 af Ernst Henrich Berling

Berlingske Media A/S Pilestræde 34
DK-1147 København K, Danmark

OM BERLINGSKE

KUNDESERVICE

PRODUKTER

Tom Jensen, Chefredaktør (Ansv)
Mette Østergaard, Chefredaktør
Kevin Walsh, Digital redaktionschef
Anders Krab-Johansen, Koncernchef og udgiver

Følg Berlingske

© Berlingske Media | Generelle handelsbetingelser
Cookie- og Privatlivspolitik | Cookiedeklaration
CVR.nr.: 29 20 73 13